

číslo 12 – prosinec
ročník XIX. (2018)

1918 – 2018 – 100 let od vzniku republiky

1918-2018 100 let ČSR

Můžete převrátit všechny řády, ale nezabráníte tomu, aby člověka nepotkávalo neštěstí, aby nebyl nemocen, netrpěl hladem a zimou, nepotřeboval pomocné ruky.

Karel Čapek
+ 25. 12. 1938

Citátem měsíce si připomínáme osobnost, která proslavila naši republiku a naši literaturu v celém světě, spisovatele Karla Čapka. Přes jeho geniální nadání a tvůrčí mistrovství se mu nedostávalo – a to zejména u nás doma – vždy jen uznání. Například literární kritik F. X. Šalda byl vůči Karlu Čapkovi nespravedlivě přísný a za dobrého spisovatele jej uznal až teprve po vydání knihy „Hovory s T. G. Masarykem“. Úspěch ve světě Čapkovi spousta méně významných lidí nikdy neodpustila. Bezpočet ran pod pás dostával Čapek od různých pisálků v tisku (byl mezi nimi i plukovník Emanuel Moravec, později za nacistické okupace smutně proslulý kolaborant). Útoky na Čapka zesílily po Mnichovu. Karel Čapek, jehož zdraví bylo vždy křehké, v této nepřátelské atmosféře zemřel na zápal plic před 80 lety o Vánocích.

Karel Čapek měl rád obyčejné lidi, věřil v jejich slušnost a moudrost a zastával se jejich práv, odmítal fašismus i komunismus a varoval před nebezpečím politického partajnictví.

Redakce

* * *

VYBRALI JSME PRO VÁS

Staré říše se rozlévaly přes rozmezí národů, ras a kultur; postupem věků se mapa států stává pořád víc a zřetelněji mapou národů; je to úkaz tak výrazný a důsledný, že jej musíme považovat za výslednici dějinného vývoje. Vývoj lidstva směřuje v posledních tisíciletích docela zřetelně k tomu, aby jeden národ neovládal druhé; a je až příliš mnoho známek, že se tento proces bude dál odehrávat i na ostatních světadílech.

Jaký to tedy má smysl, že to dnes znovu tuhle a tamhle řinčí dobytvačným imperialismem, mocenskými výboji, hltavým kolonizátorstvím a tak dále? Myslíte si, jedna říše nebo tři říše, že úspěchy tří let nebo třiceti let mohou zvrátit ten tisíciletý vývoj světa?

Z hlediska skutečného vývoje jsou všechny ty pokusy vlastně jen přežitkem, anachronismus a výchylka z dějinného řádu, která se časem bude muset víceméně trapně a krvavě likvidovat; v nejúspěšnějším případě se tím založí jen historická epizoda na několik desítek let. Měřeno dějinami, nestojí to opravdu za to.

Karel Čapek: „Kam směřuje vývoj“
Přítomnost 15, 1938, č. 1
5. 1. 1938

* * *

REGION

V minulém čísle jsme přinesli nové složení rady města Mladé Boleslavi. Kdo jej četl pozorně, všiml si, že v radě ukončil svou práci pan Mgr. Jaroslav Polívka, její dlouholetý člen, řadu let starosta města a po povýšení našeho města na město statutární i náš první primátor. V období 2006 – 2010 byl náměstkem primátora, zodpovídal mimo jiné i za problematiku sociálních služeb, takže byl našim partnerem při jednání o pomoci města našim občanským sdružením. Děkujeme panu Polívkovi za jeho práci a jsme rádi, že své zkušenosti předává nadále jako člen městského zastupitelstva.

RNDr. Jan Bázler
býv. předseda ČSDZ, pob. Ml. Boleslav

Zdroj, podrobnosti, obrázky a další zprávy www.mb-net.cz

* * *

AKTUALITY

Martina Příbylová se stále potýká se zdravotními problémy (somatickými, ne psychiatrickými). Přesto nám zaslala řadu odkazů na vysoce zajímavé články (nebo také i videa, ale ta přetisknout samozřejmě nemůžeme) na internetu. Text Fokusu Praha otiskujeme v plném znění, vyjádření psychiatrů ve zkrácených výtazích.

Vyjádření Fokusu Praha k výroky o lidech se zkušeností s duševním onemocněním v médiích v souvislosti s kauzou Andreje Babiše mladšího

(21.11. 2018 - 13:20)

V příběhu, který aktuálně hýbe naší veřejnou scénou, je mnoho nejasností, emocí a stigmatizujících vyjádření. Účastníci veřejné rozpravy se v médiích i na sociálních sítích opírají vědomě či nevědomě o předsudky, které ve společnosti vůči lidem s duševním onemocněním panují. Není dobré posilovat obraz „na první pohled duševně nemocného“, který není odpovědný za to, co dělá, neměli bychom mu věřit a na nic se ho ptát, protože neví, co se s ním děje nebo co je pro něj dobré. To znevažuje každého, kdo problémy v oblasti duševního zdraví musí ve svém životě každodenně řešit.

My ve Fokusu Praha s těmito předsudky dlouhodobě bojujeme a jejich využívání v argumentaci ať již otevřeně či skrytě považujeme za nezodpovědné.

„Je třeba zanechat spekulací, nepoužívat údajnou diagnózu jako argument, ať už v té nebo v té věci. Informace z médií by tak měly být věcné a bez spekulací. Být středem celospolečenské pozornosti určitě není jednoduché pro žádného člověka, obzvláště pokud si předtím prošel nějakou náročnou životní situací, v takových situacích se navíc často ocitáme nezaviněně. Je tak na novinářích, ale i politických představitelích, aby dobře vyvažovali ohled ke každému člověku individuálně na straně jedné a veřejný zájem na straně druhé,“ říká Petr Hudlička, ředitel Fokusu Praha.

Nedávno jsme zahájili destigmatizační osvětovou aktivitu NEŠKATULKUJME! Na rovinu o duševním zdraví! Opíráme se v ní o mezinárodní poznatky a zkušenosti z oblasti duševního zdraví tak, jak je prezentuje organizace Mental Health Europe, a koncept zotavení (recovery), který je pro přístup k lidem s duševním onemocněním klíčový.

„Díky této kauze vidíme, že psychické onemocnění může potenciálně potkat opravdu každého. Tato kauza nás zároveň nutí přemýšlet, jak je to se znesvéprávnováním, nedobrovolnou detencí, případně i manipulací při práci s lidmi s duševními problémy. A ideální by bylo, kdybychom zároveň mohli vidět, že i člověk, který si projde závažnou psychickou

krizí, může plnohodnotně fungovat ve společnosti,“ říká Petr Hudlička, ředitel Fokusu Praha.

„Za lidi, kteří si osobně prošli zkušeností s duševním onemocněním, bych zdůraznil, že nejsme jen diagnóza. Duševní nemoc je těžká životní zkouška, ale lze se zotavit. Mimo krátká období duševní krize žijeme normálně s plným vědomím a odpovědností za své konání,“ říká Břetislav Košťál ze Studia 27.

V kampani NEŠKATULKUJME! Na rovinu o duševním zdraví! bojujeme i s předsudky, které jsou zneužívány v aktuální kauze.

Stop stigma

Většinu duševních onemocnění nelze rozpoznat podle vzhledu. Velká část lidí žije s duševním onemocněním, aniž by to o nich jejich okolí vědělo. Mnozí svou diagnózu či obtíže před ostatními skrývají, protože se bojí jejich reakce. Stigmatizaci totiž lidé s duševním onemocněním mnohdy považují za větší problém než samotnou nemoc.

Intelligence

I lidé s duševním onemocněním mohou být vysoce inteligentní. Jsou mezi nimi známí umělci, vědci, odborníci. Duševní onemocnění inteligenci rozhodně nesnižuje, může ale dočasně vést k tomu, že ji člověk nedokáže plně využít, klesá jeho výkonnost, nebo si hůře pamatuje určitá fakta.

Recovery/zotavení

Mnoho lidí se z duševního onemocnění zotaví. Zotavení jim umožní žít život, který je uspokojivý, nadějný, a to i s omezeními, která nemoc přináší. I se zkušeností s duševním onemocněním může člověk dál naplňovat všechny pro něj důležité životní role – být rodičem, manželem, ale i třeba kamarádem, či sportovním fanouškem.

Zdroj: <http://www.helpnet.cz/aktualne/vyjadreni-fokusu-praha-k-vyrokum-o-lidech-se-zkusenosti-s-dusevnim-onemocnenim-v-medich-v>

Psychiatr a ředitel Národního ústavu duševního zdraví (NUDZ) Cyril Höschl 15. 11. 2018 v pořadu 90' ČT24 konstatoval, že podle jeho zkušeností může u pacientů s duševní nemocí znít věrohodně i jejich tvrzení, které neodpovídá realitě. Uvedl to v rámci debaty o reportáži Televize Seznam o Andreji Babišovi mladším. Höschl se rovněž zastal psychiatricky Dity Protopopové, která v klecanském ústavu Andreje Babiše mladšího ošetřovala.

Nevěrohodnost člověka se schizofrenií laik nerozezná. „Ale v oblasti, ve které se pohybují, mě politický aspekt může zajímat jako občana, ale medicínský aspekt mě zajímá jako ředitele ústavu, který se teď k tomu všemu připlétl a ten smrad na něm trochu zůstává, což mě velice mrzí, protože jinak ti lidi dělají, co umí, a primárně slouží pacientům. Proto jsem taky pátral, jestli tam v zájmu, nebo proti zájmu kteréhokoli pacienta nedošlo v poslední době k pochybení, a s úlevou jsem zjistil, že tedy ne, a zahrnuje to i případy, o kterých se tady bavíme.“

Zdroj a plné znění

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2652176-psychiatr-hoschl-k-reportazi-tv-seznam-neverohodnost-cloveka-se-schizofrenii-laik>

* * *

16. listopadu 2018 v rozhovoru pro iDNES.cz odpovídal psychiatr Martin Anders.

Dá se z nahrávky, kterou pořídili reportéři Seznamu poznat, zda Andrej Babiš mladší opravdu trpí psychickou poruchou?

Bylo by to troufalé a neprofesionální. Diagnózu lze určit až po mnoha vyšetřeních. Aby mohl lékař říct, že někdo trpí schizofrenií, musí ho nejméně měsíc sledovat a dospět k závěru, že se u pacienta projeví příznaky onemocnění.

Co schizofrenii vyvolává?

Mechanismus vzniku neznáme. Jedna z teorií však je, že může existovat nějaký stresový moment, po kterém nemoc vypukne. Mnoho psychiatrických onemocnění odstartuje užití návykových látek, například marihuany či pervitinu. Výraznou roli hraje také genetika. U

jednovaječných dvojčat je pravděpodobnost, že se schizofrenie vyskytne u obou dětí najednou, 80 procent.

Nemůže vést celá kauza kolem syna Andreje Babiše ke stigmatizaci duševních onemocnění?

Obávám se toho. Ale pevně doufám, že se situace pomalu uklidní a dojde na racionální argumenty v debatě. Důležité je objasnit, co je schizofrenie za nemoc a jaký má průběh. Opravdu to není nic neobvyklého, se schizofreniky se běžně setkáváme, aniž bychom to věděli. Ti lidé mohou normálně fungovat, mohou chodit do práce a mít rodinu.

Andrej Babiš mladší dříve pilotoval letadlo. Pokud trpí psychózou, je možné, aby zkoušky složil?

Střídají se epizody s remisemi, kdy pacient netrpí žádnými příznaky. Teoreticky to tedy možné je. Zním však jen informace z médií, takže to nemůžu odborně okomentovat.

Zdroj a plné znění :https://zpravy.idnes.cz/psychiatr-schizofrenie-andrej-babis-kauza-capi-hnizdo-pp1-/domaci.aspx?c=A181115_165227_domaci_kuce

* * *

Nejčastější formou schizofrenie je paranoidní schizofrenie, kdy pacienti trpí pocitem, že je někdo pronásleduje, nebo že se stali obětí spiknutí. Právu (16. listopadu 2018) to popsal místopředseda české psychiatrické společnosti Martin Hollý. Podle něj je nejúčinnější léčbou kombinace léků a pracovní rehabilitace. I on upozornil na nebezpečí spouštěčů – psychoaktivních látek, jako je třeba marihuana, pervitin, kokain, ale i dlouhodobé stresové zátěže.

Zdroj a plné znění: <https://www.novinky.cz/domaci/489302-schizofrenici-se-boji-pronasledovani-ci-spiknuti-rika-odbornik.html>

Redakce

Nebe se kalí
Vítr vlaje
Duha se sluncem si hraje
Mraky mizí v dáli
to kouzlo mi vzali

sníh dopadá na zem
o tom tichu
Lhal mi blázen

Lhal a lhal
vychytrale se smál
Pak usnul ve stínu stromů
ve stínu skal
tam naposledy stál

v síle hromů
síle vůní
Láskou stůni

Zuzka

Vánoční

Nad bílou cestou stromy se sklání

Slunce už zachází

Měsíc je k mání

Okna se rozsvěcí

Ulicí po špičkách někdo tu kráčí

Možná, že zabloudil

Nebo se mračí

Hvězdy ho hlídají

Je to snad

Ten

Zvony ho vítají

Není to sen

Bud' pozdraven

Je Štědrý den

Líba

HUMOR

Rady pana doktora

(k nezaplacení, zejména na Silvestra):

Otázka: Pomůže cvičení sedy-lehy posílit břišní svaly?

Lékař: Určitě ne. Když procvičujete sval, jenom se ti zvětší. Takže jestli chceš větší břicho, pak ano.

Otázka: Je pro mne čokoláda dobrá?

Lékař: Jste blázen? Pochopitelně!!! Kakaové boby! Další zelenina! Je to nejlepší pohodové jídlo v dosahu!

Otázka: Je plavání dobré na figuru?

Lékař: Pokud je plavání dobré na figuru, pak mi vysvětlete velrybu?

Otázka: Jsou pro můj životní styl nezbytné hezké tvary?

Lékař: Jistě, ale zaoblené.

Zdravý určitě nejste, protože dnes už medicína tak pokročila, že zdravý člověk neexistuje.

* * *

Jeden čáp říká druhému čápmu:

„Víš, že docela mám strach si stavět hnízdo...“

Silvestra bez nadměrného požívání alkoholu a televize přejí

Vaši Prádovi

P.S.: Jako bonus pár aforismů

Díky nemoci známe hodnotu zdraví,
díky zlu známe hodnotu dobra
a díky neštěstí známe hodnotu přátel.

Moudřejší ustoupí, řekl rozum a opustil většinu lidí.

Andělům bez křídel říkáme: babička a dědeček.

Pro zefektivnění komunikace s dopisovateli a odběrateli (rozumí se v elektronické podobě) jsme pro redakci našeho časopisu zřídili novou poštovní schránku

redakce.klubko@seznam.cz

* * *

Řešení šachové úlohy z října

Svůdnost:

1. Vc8 hrozí 2. Dc6 nebo Dxc4 mat
1. Jc7!

Řešení:

1. Jf3
1. - Kxe4 2. Dxc4 mat (jezdec na e6 nesmí odkrýt krále)
1. - jezdec z c4 kamkoliv
2. Ve5 (popř. Vxe5) mat
1. - jezdec z e6 kamkoliv
2. Vd4 (popř. Vxd4) mat

V tomto čísle otiskujeme úlohu ing. Taraby z předchozího čísla v alternativní podobě (bílý pěšec z c2 se přemístí na g2, viz obrázek).

Redakci dodal – MV –

* * *

**Klientům - bývalým i nyníjším,
zaměstnancům - ve službě i ve výslužbě,
čtenářům a dopisovatelům - pravidelným i příležitostným
přeje štědrou ruku při adventních dobročinných akcích,
pohodu a radost nejen o Vánocích
a vše dobré a ještě lepší v roce 2019**

Vaše Klubko

Vydávají ve spolupráci - pouze pro vnitřní potřebu

FOKUS, Mladá Boleslav z. s.

www.fokus-mb.cz

E-mail: klubko@fokus-mb.cz

nebo redakce.klubko@seznam.cz

a

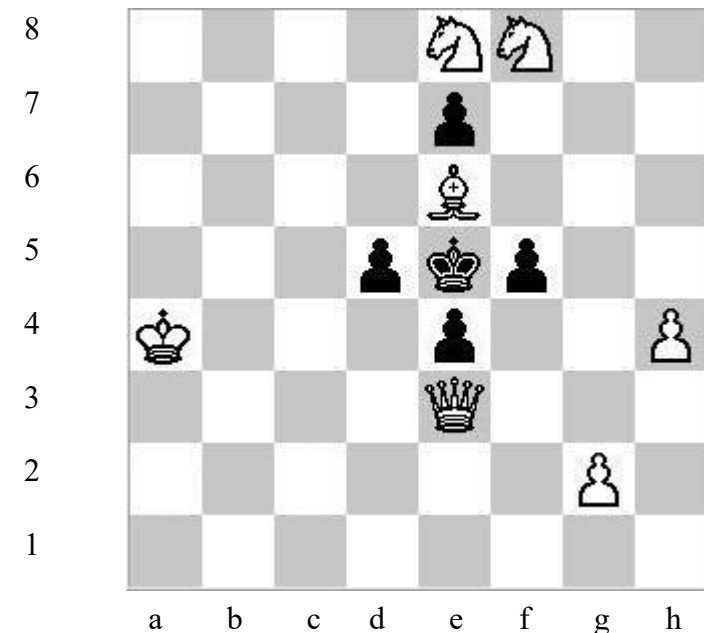
Česká společnost pro duševní zdraví

Ml. Boleslav - pobočný spolek v likvidaci

Nový park 1262, Mladá Boleslav

Redakční uzávěrka: 29. 11. 2018

Bílý dá mat druhým tahem (7+5)

Redakční rada Vladan Přáda a Jiří Přáda, Ivan Nakov, Marie Ritterová,
technický redaktor: Jan Bázler, dále externí spolupracovníci a
příležitostní dopisovatelé

Otištěné články nemusí vyjadřovat stanoviska vedení našich organizací
ani členů redakční rady.